

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30.—	celo leto naprej . . . K 34.—
pol leta . . . 15.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . 7-50	celo leto naprej . . . K 40.—
na mesec . . . 2-50	

Apašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izšla vsak dan svezor izvenredne modole in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Postano (enak prostor) 16 vin., parte in zalivale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 28.—	četrt leta . . . 7-50
pol leta . . . 14.—	na mesec . . . 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopolni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v L. nadst. levo), telefon št. 34

Spor za kvoto.

Vsakihi deset let se na novo določijo razmerje, v katerem naj prispevata Avstrija in Ogrska k tkz. skupnim izdatkom, t. j. predvsem za armado in za zunanepolitično službo. To razmerje se imenuje »kvota«. Sedanja kvota znaša za Avstrijo 63,6%, za Ogrsko 36,4% in velja še do konca tekočega leta. Novo kvoto naj določijo »kvotni deputaciji«, posebna odbora dunajskega in budimpeštanskega parlamenta, ki razpravljata in sklepata vsak zase, dokler se ne zedinita, oziroma dokler se ne pokaže, da se ne moreta zediniti. V tem slučaju določijo kvoto cesar.

Skozi desetletja je plačevala cislajtanska polovica mnogo preveč k skupnim izdatkom — o tem so si vsi poznavalci razmer edini. Toda Nemci so smatrali avstrijsko kvoto vedno kot nekako — hudo sicer — odkupnino za nadaljni obstoj dualizma in boječ se madžarskih groženj s personalno unijo so se vedno vdali pritisku Budimpešte. V vojni je Ogrska silno obogatela in tudi najzaprtejšim dualizmom v Avstriji je postalo krivično razmerje med obema državama glede tkz. skupnih stroškov odveč, saj gre sedaj za gorostasne milijarde!

Ko so se torej pred nekaj dnevi vršile seje kvotnih deputacij, da določijo novo kvoto, so se Madžari seveda prav naglo izjavili za predlog, da naj se določijo kvota paralelno s provizoričnim podaljšanjem nagodbe za dve leti tudi za dve leti podaljša. V avstrijski deputaciji pa ni šlo tako gladko. Dveletno podaljšanje kvote je bilo odklonjeno in le z neznatno nemško-poljsko večino je bil sprejet predlog, da naj ostane za eno leto še pri dosedajni kvoti. Zadnja seja avstrijske kvotne deputacije 11. decembra je bila zelo burna in zelo značilna za razmerje med Avstrijo in Ogrsko.

Govorniki brez razlike strank so ožigalsko ravnanje ogrske vlade in ogrskih oblastnih tekem svetovne vojne z ozirom na naš dovoz živil iz ogrske državne polovice. V mirnih časih je Ogrska preplavljala naše kraje s svojimi poljedelskimi izdelki. Dunaj je dobival velik del potrebnih živil z Ogrskega. Madžari so se tepli za avstrijski trg. Ker je Ogrska eminentno agrarna država, je vselej usodopolno vplivala na avstrijsko poljedelstvo in živinorejo. S svojimi železniškimi tarifi in izvoznimi premijami je delala desetletja ogromno škodo avstrijskemu gospodarstvu (znano je, n. pr., da je stal vagon moke iz budimpeštanskih mlinov do Trsta manj, nego iz Celja do Trsta). Med vojno pa je madžarska »navdušenost« od meseca do meseca padla, končno smo prišli tako daleč, da je Ogrska popolnoma zaprla mejo in da se vrši na vseh železniških najstrožja preiskava, da bi ljudje ne iztuhotali kake kile moke ali mase preko ogrske meje. Mesta, kakor je milijonski Dunaj, so ostala nakrat brez svojih običajnih dobaviteljev in morala so iskati potrebni živež z mukami in težavami v tostranskih deželah. Umevno je, da odpirajo take razmere oči tudi najbolj zakrknjenim navduševalcem za madžarsko samopašnost.

Seja avstrijske kvotne deputacije je posvetila v marsikatero temne kote grde madžarske spekulacije na naše žepce. In naglašalo se je z vso pravico, da je Ogrska danes gospodarsko postala mnogo močnejša in da je torej kvota v razmerju s številom prebivalstva več kot očitno krivična. Zato so socialni demokratje predlagali kvoto 50-50. Ta predlog je padel z osmimi glasovi proti štirim. Poljaki so seveda glasovali proti temu predlogu, Ukrajinski član je pa previdno izostal v zmislu najvišje ukrajinske »opozicije«. Zelo zanimivo je stalise krščanskih socialistov. Oni sami so se odločno postavili proti podaljšanju dosedanje kvote za dve leti in dosledni, da je bila sklenjena dosedanja kvota samo za eno leto. Z vso odločnostjo so naglašali tudi oni, da bo treba kvoto k skupnim izdatkom urediti na podlagi sedanje gospodarske sile

obeh držav. Edino le z ozirom na vojno stanje so se odločili za posredovalni predlog in prepustili boljšo ureditev na »poznejši čas«. Zdaj se bodo morali dogovarjati z ogrsko kvotno deputacijo in doseči z njo modus vivendi.

Veliko vprašanje je sedaj, ali bo ploh mogoč sporazum z ogrsko kvotno deputacijo. Vladi je cela afera zelo neprijetna in skušala bo menda pritisniti na ogrske merodajne kroge, da sprejmejo enoletno podaljšanje. Opozarjala bo lahko na dejstvo, da so se v avstrijski deputaciji tudi z nemške strani oglašali rezki klici: »Los von Ungarn!«

Madžari skušajo sedaj strašiti Nemce s personalno unijo. Toda zdi se, da se tudi Nemci takih groženj nič več ne bojijo. Samostojna Ogrska sredi evropskega koncerta bi mogla postati smrt madžarske hegemonije in tudi — svobode, Ogrska je zdaj v zvezi z Avstrijo velesila, samostojna pa bi postala država tretjega reda. Madžari, navezani le nase, niso sposobni, da bi našli v Evropi zavetnikov, zlasti tedaj, ako Nemce prešine prava pamet. Vse to vedo primerno ceniti tudi treznoci madžarski politiki, ki nikakor nečisto preveč napenjati strun. Zato bodo vplivali, da dobe večino, ki bo hotela ohraniti z Avstrijo dosedanje zelo ugodne državnoopravne in gospodarske zveze.

Nam Slovonom bi bilo le prav, ako bi madžarski šovinizem še nadalje ugnjal svoje orgije. Potem bi pri nas rodil klic »Los von Ungarn« prav dobre posledice. Nakrat bi postalo geslo proti dualizmu popularno in sama bi prišla na dnevni red vprašanja o preureditvi monarhije na podlagi zveze narodnih držav. Deklaracijska politika slovenskih parlamentarnih strank bi pridobila na aktualnosti in utegnili bi se pokazati, da je mogoča bodoča »Grossmachtstellung« obdonavske monarhije edino le, če se izvedejo minimalni programi.

Proklete grablje.

(Dopis iz Stajerske.)

Človeka res iz srca veseli, če lahko dan za dnem v časopisju zasleduje izjave slovenskih občin iz vseh slovenskih pokrajin za jugoslovansko deklaracijsko politiko, ki je danes začetek in konec našega političnega dojenja in nehanja. Pač se pogrešamo osobito iz slovenske Stajerske marsikatero slovensko občino med že objavljenimi. Upamo pa, da ne bodo odlašale, ampak da bomo lahko v doglednem času s ponosom zrl na dejstvo, da je že večina občin odločno izrekla svoje jugoslovansko mišljenje. Tu ni nobenih pomislekov, tu ni nobenih ozirov: brez vseh ovinkov in brez vsega strahu morajo vse naše slovenske občine stopiti v krog onih, ki podkrepiljo delo in stremljenje našega političnega zastopstva na Dunaju. Jugoslovanskega kluba, za združitev jugoslovanskega naroda. Kdor danes iz kakršnihkoli — bodisi oportunističnih ali drugih — vzrokov moči, je skrivaj težkega zločina nad svojim narodom, kakaj on samo krepi odpor naših narodnih nasprotnikov, odpor nemške vlade proti naši zahtevi.

Razveseljuje, da ob osobito slovensko Stajersko ljudstvo stoji kakor en moč za deklaracijsko politiko. Narodna stranka je že junija meseca na zborovanjih v Zalcu, Vranskem, Gornjem gradu, Središču, Mariboru in drugod z odločnimi izjavami podkrepila nastop naših poslancev, dobro se zavedajoč, da mora v tem vitalnem vprašanju slovenskega naroda pasti vsak pomislek, ki o nas zastopa v parlamentu, ampak da pride v poštev samo vprašanje, kako zastopa našo zahtevo. In priznati moramo in to priznava tudi naša napredna javnost na slovenskem Stajerskem brez vseh ovinkov, da vodstvo naše delegacije zastopa stalise jugoslovanske deklaracije z železno doslednostjo in vztrajnostjo, in da ni povoda niti za najmanjši dvom o enakem nastopu v bodočnosti. Ura odločitve naše usode prihaja, ta ura nas mora naiti strnjene v neprodno narodno falango.

Nas obmejne Slovence mora zato tem bolj neprijetno zadevati dejstvo,

da je baš v središču Slovenije vstal Efišalt, ki skuša iz osebne užaljenosti razdirati naše narodne vrste. Nas kot naprednjake ne tangirajo Susteršičeve taktične poteze, katere je porabil za razbičje Slovenske ljudske stranke. Nas tangira edino le dejstvo, da je iz ozirov osebnih ambicij razbil enotnost naše jugoslovanske delegacije na Dunaju. Čast razodnosti ogromne večine naših zastopnikov, da se mu je to v tako smešno mali meri posrečilo.

Spominjam se zborovanja Slovencev leta 1906, v Mariboru, ko se je šlo za državnozbornsko volilno reformo. Takrat je vstal dr. Brejc kot zastopnik koroških Slovencev in v ostrih besedah očital dr. Susteršiču, da je koristim svoje stranke žrtvoval koristi obmejnih, posebej koroških Slovencev. Spominjam se tudi boja, ki ga je »Mire«, glasilo koroških Slovencev, vodil takrat proti Susteršiču zaradi iste zadeve. Susteršič je še nadalje ostal poglavar S. L. S., kakaj večina v njej je še vedno verjela v njegovo nesebičnost in narodnost. Danes, ko je mož zagrešil čin najzvršnega efišaltstva v za naš narod zgodovinski in odločilni dobi, danes, ko je zašel na pota Dežmanova, danes je padla tudi volilnim močem v njegovi stranki mrena z oči in so izpregledali. Danes se v vsaki družbi, kamor prideš, z zaničevanjem govori o moči, ki ni znal svoje častiljenosti podrežati narodnim koristim, o moči, ki je v usodnem trenotku skušal razdvajati slovensko ljudstvo na veselje in korist najhujših naših narodnih sovražnikov. Susteršiča spremljajo danes, kamorkoli in kjerkoli hodi, kot sramotni madež Dežmanove »proklete grablje«.

Iz vojnega odseka avstrijske delegacije.

Dunaj, 13. decembra. Vojni odsek avstrijske delegacije je danes nadaljeval razpravo o ekspoziciji vojnega ministra. Vojni minister general Stöger je branil madžarske čete proti očitku delegata dr. Korošca, da so se v deseti soški bitki slabo obnašale.

Delegat Waldner (nem. nac.) izraza armadi zahvalo in obdovnanje, obžaluje pa, da se častniki v ožjem vojnem ozemlju na Koroškem napravili civilnemu prebivalstvu niso lepo obnašali. V tem oziru bo treba reform. Reformirati bo treba tudi vojniški kazenski red ter predpise o jezikovnih razmerah v armadi, kjer se vojaki med seboj vedno manj razumejo. Govornik priporoča, da se naj v bodoče reducira vojaška službena doba na eno leto ter zagovarja izločitev Koroške iz ožjega vojnega ozemlja.

Delegat Stöckl je razpravljala obširno o gradnem postopanju z vojniki ter zagovarja uvedbo odborov vojaških zapornikov, kakor so bili ustanovljeni po revoluciji v ruski armadi. Konečno predlaga resolucijo, ki zahteva demokratizacijo armade in predlog, da skupna vlada v slučaju separatnega premirja ali mirovnih pogajanj z Rusijo vse čete z vzhodne fronte ter izmenljane vojne vjetnike demobilizira in poda garancije, da jih ne bo več vpoklicala v vojno.

Delegat Freissler (nem. nac.) zahteva, da se naj ne dela razlike pri odklopanjih aktivnih in neaktivnih oficirjev.

Delegat Haberman (češ. soc. dem.) protestira proti militarizaciji delavstva, predlaga resolucije v varstvo rudniških delavcev ter razpravlja o delavskih razmerah v Bosni in Hercegovini.

Delegat Pittoni (ital. soc. dem.) oboja sodelovanje armade pri konfincijah in internacijah ter kritizira cenzuriranje vojaških pisem in dopisov iz vojnega vjetništva. V polemiki proti delegatu Waldnerju izjavlja govornik: Dokler država ne bo dobila ustave, ki bo dala vsem narodom svobodo, tako dolgo bo obstojal kredentizem in čim bolj ga bode ztirali, tem bolj se bo razširil.

Delegat knez Auersperg iz Kočevja polemizira proti dr. Korošču ter pravi, da so vsa grozodejstva na jugu posledica politike slovanskih voditeljev.

Le predstavljajmo si, kakšno razpoloženje nastane v vojaku, ki pride v jugoslovanske kraje in zagleda tam namesto slike starega cesarja, sliko starega šufta kralja Petra! Vojaški uspehi avstrijske armade so obvarovali velike nesreče tudi one, ki so računali na razpad Avstrije in na močno Rusijo. Češki narod je imel v vojni več sreče nego pameti. Če bi bili prišli Rusi na Češko, bi jih bilo prebivalstvo deloma sicer z veseljem sprejelo, toda veselju bi bil sledil strahovit maček. Nemci hočejo imeti enotno in močno Avstrijo. Slovani naj jih ne dražijo, kajti izgubiti bi mogli nadaljno potrpežljivost.

Prihodnja seja jutri dopoldne.

DELOVNI PROGRAM AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Dunaj, 13. decembra. Avstrijska delegacija v decembru ne bo imela plenarnih sej. V sredo 19. t. m. zboruje zunanje-politični odsek, ostali odseki pa se sestanejo zopet šele po novem letu. Vojno ministrstvo je povabilo delegato, da si ogledajo galisko, romunsko in srbsko vojnjo ozemlje ter italijanski Videm.

IZ PRORAČUNSKEGA ODSEKA POSLANSKE ZBORNICE.

Dunaj, 13. decembra. Proračunski odsek poslanske zbornice je danes razpravljal o novem kontokorentnem posojilu, ki ga je najela vlada pri Avstro-ogrski banki. To posojilo znaša 1500 milijonov kron, od katerih odpade 954 milijonov na avstrijsko polovico, obrestuje se po 1/2% in je splaçljivo 18 mesecev po sklenjenem miru. Poročevalec poslanec Kraft je obžaloval, da ho s tem posojilom zopet znatno pomnoženo število bankovcev, kar bo znova pritiskalo na avstrijsko valuto. — Poslanec Zenger je predlagal resolucijo, ki pravi: Zbornica vzame z obžalovanjem na znanje, da se je število bankovcev zopet pomnožilo za eno in pol milijardo ter izreka vladi grajo, da se ni držala sklepa poslanske zbornice z dne 28. novembra. — Finančni minister Wimmer je branil finančno upravo. Država rabi denarja. Doktor nima novih davkov in dokler ni tu denarja iz vojnega posojila, mora posegati po bankovcih.

Cehi bodo predlagali razlastitev zemlje v Avstriji.

Dunaj, 13. decembra. Proračunski odsek je danes nadaljeval razpravo o proračunu poljedelskega ministrstva. Poel. Biankini je protestiral v imenu dalmatinskih vinogradnikov proti uvedbi visokega davka, ki bi bila za Dalmacijo katastrofalna, dokler se ta dežela bori se proti filokseri. Za slučaj, da predloga o vinškem davku obvelja, zahteva govornik, naj se davek v Dalmaciji uvede šele po končani regeneraciji od filoksera uničenih vinogradov. Obenem naj se dalmatinskim vinogradnikom nakaže večja mošna skladnja za umetno vino domače porabe s ozirom na znižanje vinske produkcije za 38% in na padec izvosa od 1 milj. hl na komaj 400—500 hl. Vsega je kriva produkcijska politika, ki je Dalmacijo zamenjala. Može so vsi pri vojakih, žene in otroci so pa prisiljeni opravljati najtežja dela. Vrh tega vojaki le redko dobivajo dopuste v poljedelske svrhe, a za fronto neoposobni, so komandirani v dunajske pri-vatne hiše, dočim njih družine v Dalmaciji stradajo. Zato zahteva dalje in pogostejše dopuste dalmatinskih vojakov. Glede živinoreje predlaga razne resolucije in končno ostro zavrača trditve, da je Dalmacija rečna, pasivna dežela, ker je baš nasprotno resnica. Dalmacija je obubožala, ker so jo skozi stoletja zamenjali. Naj se odsekovi člani in vlada sami prepričajo o pravih razmerah. Dalmacija hoče Avstrijo obdržati v svojih rokah. Madžari bi jo radi, četudi bi potom Hrvatske, Italija in Srbija bi jo rade ojele in med tem strada dalmatinsko prebivalstvo in ga lakota decimira. To je tragika malih, zatiranih narodov! — Poel. Udršal pravi med drugimi: Do sedaj vemo le toliko, da smatra naša vlada boljše sile sposobne za mirovno pogajanje. Z ozirom na njihove mirovne predloge jih ravnotako smatramo mi Cehi, saj zahteva, jo mir na podlagi narodne samodoločbe in tudi njihov socialni program ugaja češkim agrarcem v več stvareh. Od njih zahtevana razlastitev zemlje je v korist ljudske prehrane in produkcije, kakor je tudi domovinska ljubezen na zemljo navezanega, stalnega ljudstva večja: in baš ta je bila še vedno najzanesljivejša opora vsakega državnega ustroja. Vsi Nemci in Madžari želijo miru na podlagi samodoločbe narodov, ne pa diplomatskega mira. V socialnem smislu pa storimo vse, da pospeši-

mo ljudsko prehrano in na poti do cilja se ne strašimo tudi tako razupite razlastitve zemlje. Naj prinese svetovna vojna kar hoče, mi verujemo na boljši svetovni red in smo prepričani, da dualizem, nastanovljen po nabele: sila je nad pravico, ne preživi svetovne vojne. Predlogo o razdelitvi ozemlja pa pravočasno izročimo pristojnemu forumu. — Udršalova napoved, da bodo Cehi predlagali razlastitev zemlje, sledi pri tem vzoru boljševo, katere Nemci in Madžari danes toliko obdovnujejo in hvalijo, je zastopnike nemških veleagrarcev silno preplašila. Takoj se je oglašil grof Barbo češ to vendar stvari, ki nimajo s proračunom poljedelskega ministrstva ničesar opraviti. Grof Barbo vidi nemara v duhu časa, ko bo tudi pri nas veljalo načelo, da naj zemlja bode tistega, ki jo obdelava.

Boj proti boljševoikom.

Petrograd, 11. decembra. (Kor. u.) Glasom petrogradskih poročil so se pridružili privatni uradniki in nastavljeni državne banke stavki. Vlada je dala številne stavkajoče uradnike zapreti ter je javno razglasila njih imena. Tudi železničarji se posvetujejo glede stavke. Predpisi glede potovanja Rusov v inozemstvo, so bili poostreni.

Petrograd, 12. decembra. (Kor. ur.) Petrogradska brzojavna agencija prinaša ta, le dekret, podpisano od predsednika so-vjeta ljudskih komisarjev Lenjina in od ljudskega komisarja Trockega glede aretacije »voditeljev državljanske vojne proti revoluciji«. »Ker so vodilni člani organizacije kadetov sovražniki ljudstva, jih je aretirati in obsoditi od revolucionarnih sodišč. Sovjeti morajo nadzirati organizacijo kadetov zlasti glede njih obveščanja z voditelji državljanske vojne protirevolucije Kaljedinu in Kornilovu. Dekret stopi v veljavo z dnem razglasitve«.

Petrograd, 10. decembra. Med diplomatičnimi funkcionarji, ki so bili odpušteni, ker so se branili delati pod novo vlado, so veleposlanik na Angleškem, Japonskem in Zedinjenih državah, na španskem, poselniki na švedskem in Portugalskem ter številni veleposlaniški svetniki in generalni konzuli.

Stockholm, 13. decembra. Glasom petrogradskih poročil so vojaki Rdeče Garde zasedli vojaško in trgovsko sodišče. Predsednik trgovskega sodišča so zaprli. Rdeča garda je obkolila palačo, kjer je bila stanovala carica vdova in je aretirala nekoga uradnika ministrstva za prehrano, ki ni hotel priznati gospodstva ljudskih komisarjev.

Petrograd, 11. decembra. (Kor. urad.) Po vsej Rusiji so se ustanovila revolucionarna sodišča za boj proti protirevoluciji, proti sabotaži uradnikov, proti spekulaciji in plenjenju. Sovjeti posameznih krajev volijo elane teh sodišč. Kot kazni se uporablja denarna kazen, javna proglasitev graje, odtegnitev javnega kredita, prisilno delo in zapor. Vsa pošten državljani ima pravico javne obtožbe in javnega zagovora.

London, 12. decembra. Reuter poroča iz Petrograda: Ljudski komisarji so pozvali v oklicu »brate kozake«, da naj se odločijo med Kornilovom in Kaljedinom in pa med sovjetom, naj primeja Kornilova. Kaljedina in njiju sokrivce ter jih izroče sovjetu. General Kaljedin je brzojavil, da so razne vojne ladje črnomoškega brodogradstva v Taganrag, pristale kljub protestu komiških čet in odplule potem proti livu Dona, da od tam odrinejo na Rostov.

Amsterdam, 13. decembra. Reuterjev urad poroča iz Petrograda, da glasom rostovskih brezličnih vesti oblega Kaljedina mesto. Pri Nahlčevanu se vrši boj. Maksimalistične čete podpirajo topovi nekega oddelka črnomoškega brodogradstva. Pri Belgorodu se bijejo dalje. Obe stranki imata velike izgube.

London, 12. decembra. (Reuter.) »Daily Chronicle« poroča iz Petrograda: Po poročilu železniškega društva so bili Kaljedinov napadna batalioni pri Belgorodu poraženi. General Kaljedin je odposlal kozakom ojačenja.

Petrograd, 11. decembra. (Kor. ur.) Drugi kongres kmečkih delegatov je bil etvorjen. Za predsednice je bila z 260 glasovi izvoljena Marija Spiridonova, proti Černovu, ki je dobil 230 glasov. Spiridonova je imela nato govor, ki ga je kongres s navdušenjem sprejel.

Petrograd, 11. decembra. (Kor. ur.) Na kongresu stranke revolucionarnih socialistov je prišlo končno do razkola med revolucionarnimi socialisti leve in desnice.

Ustavodajni zbor.

Rotterdam, 13. decembra. »Times« poroča iz Petrograda, da se ustavodajni zbor včeraj ni mogel sestati, ker še niso dospeli vsi delegati. Kljub temu je prebivalstvo ta dan praznovalo. Vse hiše so bile v zastavah in na Nevskem prospektu je prišlo do manifestacij, ki pa so potekle brez posebnih dogodkov.

Finske in poljske vprašanja.

Kodanj, 12. decembra. (Kor. urad.) Berlingški Tidenes, poročajo iz Stockholma: Novi boljševiški poselnik v Stockholmu Vorovskij je izjavil, da tozadevno vprašanje, da je prepričan, da bo ustavljajni odbor vladno boljševikov podpiral in se zrekel za neodvisnost Finske in Poljske. Izi se mu samo ob sebi umerno, da se bo odstranilo utrdbe Alandskih otokov in da bo dano prebivalstvu otokov in Finske in prosto voljo, da odločijo o bodoči usodi otokov.

Kodanj, 12. decembra. (Kor. urad.) Komisar za ljudsko prehrano v finskem senatu je sprosil Lloyd Georgeja za živla ter je dobil odgovor, da je Anglija žal sama v takem položaju, da ne more pomagati Finski, pač pa priporoča obrniti se do ameriške vlade in izražati upanje, da bo prišlo do sporazuma glede preskrbe s živilom.

Ukrajina.

Petrograd, 9. decembra. Komisar za narodne zadeve je pojasnil v razgovoru s zastopniki ukrajinske socijalno-demokratske stranke razmerje med delavsko, vojaško in kmečko vlado in med rado. Delavska, vojaška in kmečka vlada priznava, da popolno pravico Ukrajincev, da urede svoje odnose s Rusijo.

Car.

Frankfurt, 13. decembra. Rusko poslanstvo v Washingtonu je bilo prejeto vest, da so bivšega carja Nikolaja strahotno umorili.

Pogajanja za premirje.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Mirovanje orožja. Pogajanja glede premirja na vseh ruskih frontah so se danes jutraj zopet pričela.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Kakor dogovorjeno, se prične danes v poveljniškem območju gim. princa Leopolda Bavarškega pogajanja glede premirja, katero naj nadomesti sedaj veljavno počivanje orožja.

Berlin, 13. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad. Ruska delegacija je dospela, kakor je bilo dogovorjeno, dne 12. decembra v Brest-Litovsk, da nadaljuje pogajanja. Prihodnja plenarna seja se vrši dne 13. decembra.

Stockholm, 13. decembra. (Kor. u.) »Pravda« piše, da zahteva življenjski interes Rusije, da se doseže mir, skupaj s zavezniški ali brez njih, že meseca januarja.

Frankfurt, 13. decembra. »Frankf. Zeitg.« poroča iz Stockholma: Glasom petrogradskih poročil je večji del ruske armade v popolnem razslu. Vojaški niso pričakovali na demobilizacijsko povelje ter zapuščajo v gručah pozicije, odkoder korakajo ali pa se z železnicami vozijo v zaledje. Armadni odseki skušajo zmanjšati omejitve ropanje vojakov. Čerbačev, ki je bil imenovan za naslednika dosežanega vrhovnega poveljnika Kriļjenka, se mudi še vedno na romunski fronti.

V Botušanih so uprizorili boljševiški vojak dne 26. novembra veliko demonstracijo. Zato so v naglici poslali tja dva artiljerijska polka, ki sta zasedla vse strateške točke. Vsa romunska povelništva pri Rusih so bila odpravljena. Razmerje med obema zaveznikoma se je tako poostro. Da branijo romunski železničarji ruskim četam prav pogosto dostop do vlakov.

Berlin, 12. decembra. (Zas. brz.) »Tägliche Rundschau« objavlja iz Stockholma: Glasom poročil iz Haparande so pogoj provizoričnega premirja sledeči: 1. Sovražnost se smejo pričeti šele po tridnevni odločbi. 2. Prevozi čet, večji od ene divizije, so prepovedani.

Iz Dunaja poročajo, da naj se pogajanja za premirje v glavnem stanju princa Leopolda Bavarškega na željo petrogradske vlade končajo še pred Božičem. Rusi več ne vztrajajo pri svoji zahtevi, da Nemci opuste zasedene otoke v Riksmu zalivu. Sporno je med drugim tudi še vprašanje, ali naj se puste čete zavezniškov in ves vojni material za čas premirja na vzhodni fronti. Rusi polajajo na željo entente mnogo važnosti na izpolnitve te zahteve. Armadno vodstvo na vzhodu pa pravi, da o tem ne more biti govora, ker bi celo poslalo naše in nemško svobodno gibanje. Dnevna pa se, da ima ruska delegacija, ki je ojačena s političnimi emisari, v tem oziru obsežnejšo polnomoč, kakor sivolčasna vojaška delegacija. Če bi ruski zastopniki vztrajali pri tej zahtevi, bi bilo dvomljivo, ali bi se mogla pričeti mirovna pogajanja.

Ententni državniki o položaju.

Asquithov govor.

London, 11. decembra. (Kor. urad.) Reuter, Asquith je imel v Birminghamu govor, v katerem je med drugim izjavil: Ne morem pozabiti, da nosim s svojimi prijateljem in tovarišim srom Edwardom Greyem več odgovornosti, kakor jo je kdaj zgodovina komu napravila. Težka je v resnici odgovornost vsakega. Čigar roke so bile sraven, ko se je zanetil požar. Nismo iskali spora, lahko pa bi bili tudi ostali na strani s izgovorom, da je naša obveznost nampram Belgiji skupna, ne separatna, z drugimi besedami, lahko bi bili imeli za sebe mir za ceno izkrivljanja pravic, za ceno aramoto. Bili smo nazirajo, da mir, ta najvišja človeška blaginja, ni vredna take cene. Sedaj pa ni večjega sovražnika človeštva, kakor je on, ki z besedami in dejanji otežkoča dosego miru. Glede Landsdownovega pisma je izjavil: Ne nosim odgovornosti za njegovo vsebino, niti direktno niti indirektno, priznati pa moram, da se mi zdi, da so ljudje brali v pismu mnogo, kar v nem ne stoji. Smatram, da je glavni argument ta: le: Zavezniški naj se, dočim z močjo in smotno nadaljujejo vojno, potrjujejo, pojasniti narodom sveta, ro-

lujčim se in nevtralnimi, da so edini čili, za katere se bojimo, narodni, nesečni, čili, za katere smo vstopili v vojno, in da stremimo s tem, da dosežemo te cilje, po trajni zagotovitvi miru na podlagi skupne avtoritete mednarodne zveze, da se izrazim z zadnjimi besedami Wilsona. Tako je doseči ta cilj: Sodelovati morajo vlade in narodi, ki bodo v bodoče zajamčili svetovni mir. Z sedaj je jasno, da pri sovražniku vlade umetno slepe narode glede resničnih namenov tako volne same, kakor miru.

Bonar Law o položaju.

London, 12. decembra. (Kor. urad.) Reuter. Poslanska zbornica je sprejela kreditno predlogo Pri utemeljevanju kreditne predloge je izvajal zakladnik kancler Bonar Law glede Rusije, da upa, da zbornica ne bo precejvala pomena tamonjših dogodkov. Pričakovati je precej gotovo, da bo dobila Rusija prej ali slej trdno vlado. Konec prizadevanja ruskega naroda mora biti, da dobi Rusija odgovorno vlado. Tako vlada bo potem prišla sama do spoznanja, da se Rusija brez pomoči ne more razviti, spoznati pa bo morala tudi, da ne more upati na pomoč, dokler ne prizna prej njetih posojil. Ententa tako ne bo na izgubi.

Glede nekaterih vojnih podvzetij entente je izjavil: Naša vojna v Mezopotamiji in Palestini ne stremi za zavojevanji. Morali smo iz čisto vojaških razlogov braniti svoje pozicije v Egiptu. Ali naj bi bili šli prej v Solun, da pomagamo Srbiji, ali ne, o tem bo odločala zgodovina. Toda brez naših čet v Solunu bi bili Nemci popolnoma zagospodovali nad Grško in celim Balkanskim polotokom ter bi so smatrali za eden svojih glavnih vojnih uspehov. Glede dogodkov pri Cambraju je izjavil, da je bil od početka sam mnenja, da gre za enostavno podvzetje, ki je več ali manj neodvisno od drugih in da ne more prinesiti kak posebnih odločitev. Kabinet je naprosil Haiga, da naj takoj poroča. Uvedla se bo stroga preiskava. Tak nesrečni slučaj se neizogiblno.

Rotterdam, 13. decembra. »Times« silno napadajo generala Haiga, poveljnika angleške napadalne fronte, ter zahtevajo preiskavo proti nemu zaradi poraza pri Cambraju. List piše, da general preveč prizanaša močtvu.

Govor ministrskega predsednika Orlando o vojni napovedi Zedinjenih držav Avstro-Ogrski in o miru.

Curich, 13. decembra. (Kor. urad.) V včerajšnji seji Italijanske zbornice je imel ministrski predsednik Orlando govor, katerega zaključek se glasi: V tem smislu so bili storjeni pred kratkim odločilni koraki. S sestankom v Rapallu je podan vojaškemu in političnemu delovanju zavezniškov enoten nagon. Vstvarjen je najvišji vojni svet zavezniškov, v katerem so ministri predsedniki in po eden zastopnik vsake armade, ki se bori na zapadni fronti. Sestane se najmanj enkrat na mesec s tehničnim sodelovanjem permanentnega vojaškega komiteja s posvetovalnim glasom. Ustanovljen je tudi komitej za mornarico, ki namerava koordinacijo mornariške akcije. (Medklic.) 29. novembra se je pričela v Parizu konferenca, katere vodilo načelo je bilo, sredstva in potrebščine zavezniškov napraviti za skupne. Vse vovanje je bilo premočreno. Sklepi konference jamčijo za to, da bojevo zavezniški s skupnim prizadevanjem nabavljati Italiji za nadaljevanje vojne potrebna živila, premog in surovine kljub velikim težkostim. Nadalnji veliki dohodek na mednarodnem polju je vojna napoved Zedinjenih držav Avstro-Ogrski. Dočim je na ta način sovražna šahovna poteza, da bi se mislilo na možnost ločitve Avstro-Ogrske od Nemčije, končno prekrizana, smo mi Italijani vedno temneje združeni v bratski solidarnosti z veliko ameriško republiko. Vojna napoved Amerike potrjuje znova svetovni značaj te vojne in precizira končno idealno vsebino, katero je vojna počasi dobila, na tak način, da se vrši bolj preko posebnih interesov posameznih proti centralnemu bloku borečih se držav za vse enako vprašanje življenja ali smrti. Centralne države pravijo, da hočejo mir. Ali pogoje za mir dže zavite v oblaku, da bi mogli razširjevati kalit osumljenja med zavezniški in tlačiti razpoloženje pri njihovih narodih. Med tem pa izjavlja Italija, v polni zavesti, da oni narod, ki bi v teh trenutkih zapustil svoje mesto, bi se onečastil in si sam provzročil svoj konec, da je pripravljena, boriti se za pravično stvar in upa na trumf svobode in pravičnosti. (Prihrjevanje na nekaterih klopetih.)

Posl. Torre in tovariši so podali predlog za tajno sejo. Za predlog je bilo oddanih 274 glasov, proti 75.

Kuba napovedala vojno.

New York, 13. decembra. Iz Havane poročajo, da je kubanski parlament sklenil vojno stanje med Kubo in Avstro-Ogrsko.

Lugano, 13. decembra. Kubanski poslanik v Rimu, don Antonio Martin Rivero je izjavil, da pošlje kubanska republika tu, tudi svoje čete v Evropo.

VSTAJA NA PORTUGALSKEM.

Bern, 12. decembra. Lyonski listi poročajo iz Lisabona: Revolucionarna junta je dne 10. decembra sprejela angleško vojaško misijo. Sidonio Paes je pri tej priliki izjavil, da se bo Portugalska boji, kakor kdaj prej borila s zavezniški za svobodo in civilizacijo.

Vigo, 11. decembra. (Agence Havas.) Glasom poročil iz portugalske meje, vlada v cel Portugalu mir. Revolucionarni odsek uraduje dalje. Zadnja poročila navajajo 350 ranjenecv pred dogodkih v zadnjih dneh.

Bern, 11. decembra. Lyonski listi podajajo sledeče podrobnosti iz Lisabona: Okolnica »Vasco da Gama« je bila pri boji težko poškodovana. Kanonada je v mestu provzročila mnogo škode, več ali manj na vseh hišah. Costovo, Tragovo in Regovo stanovanje je množica oropala in opustošila. Število mrtvih se cenil na 700, ranjenih pa na 300-400.

Lisabona, 11. decembra. Novo ministrstvo je sestavljeno tako - le: Predsednik, zunanje in vojna Sidonio Paes, notranje Machado do Santos.

Bern, 12. decembra. Pariško časopisje označa število mrtvih v Lisabonu na 109 in ranjenih 600. Sploh govori malo o revoluciji, a mnogo bolj skeptično kakor včeraj. »Petit Parisien« pravi, da se revolucija dvomljivo razvija. Portugalska je v popolni krizi. Ustavne uredbe se vedno bolj zanemarlajo. Zdal ni predsednika, ne zbornice, ne senata. Prve izjave začasne diktature vzbujajo malo zaupanja. »Excelsior« smatra Machadovo aretacijo kot nez-

možno skritve monarhistov. Trga je po-čakati posledic tega državnega prevrata.

Zemva, 12. decembra. »Petit Journal« poroča: Portugalska armada je v večini garnizij na deželi prešla k revolucionarni vladi. Notranji ministri in vojni ministri sta bila od revolucionarjev aretirana. V Oportu vlada mir. V Lisabonu se boji še vrše.

Kita, 12. decembra. »K. Ztg.« poroča, da v Parizu portugalske vlade ne priznava, jo kljub natrditvom portugalskega diktatorja, da priznava zavezniške obveznosti napram ententi. V Parizu so mnenja, da gre za novo nevtralnostno gibanje, ker so bili ravno največji prijatelji entente Machado, Costa in Soares aretirani. Iz tega sklepajo, da je revolucija protivoljna. Baje so španjski revolucionarji podpirali portugalsko vstajo.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Italijansko bojišče. Sneg in megla sta preprečila včeraj v benečanskih gorah v ako bojno delovanje. Čete feldmaršala Konrada v. Hötzendorfa so vjele bojnim dosežanji poročil v štiri-dnevni boj za pokrajino Melette 639 italijanskih častnikov in nad 16.000 mož. Plen obsega 93 topov, 233 strošnih pušk, 4 mitraljeuse, 81 minometov in mnogo drugega bojnega orožja. — Šef g. štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Zapadno bojišče. Skupina gim. Rupprehta. Od Dixmuidena do Lyse in južno od Scarpe včasih ojačeno artiljerijsko delovanje. Vzhodno od Bulecourta so izrgale naše čete Angležem več kritij in vjele 6 častnikov in 94 mož. Med Meuresom in Vendhuillom so se že zvečer živahni artiljerijski boji danes jutraj poostri. Tudi severno od St. Quentin je bilo streljanje stopnjevano. — Skupina nemškega prestolonaslednika. V zvezi z izvidnimi boji je v posameznih odsekih streljanje oživilo.

Makedonska fronta. V loku Črne smo pri manjšem podvzetju vjele več Italijanov in Francozov.

Italijanska fronta. V snegu in megli je ostalo bojno delovanje slabotno. — von Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 13. decembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča zvečer: Z bojišč nič novega.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

13. decembra. Makedonska fronta. Zapadno od Ohridskega jezera spopadi patrolj in živahni artiljerijski oženi s presledki. Ob Črveni steni, v loku Črne in južno od vasi Stradina in Gravesnica živahno streljanje. Vzhodno od Vardarja kratko streljanje. V dolini Strume smo pregnali več angleških vojev, ki so skušali napasti naše stražne oddelke pri Kalendri. — Fronta v Dobrudži. Nobenih bojev.

Pred angleško obalo.

Berlin, 12. decembra. Wolffov urad poroča: Neko naše mornarisko letalo pod vodstvom mornariškega nadporočnika Kristiansena je pri poizvedovalnem poletu dne 11. decembra do polne uničilo v Hoofdeno angleško zračno ladjo »C 27«. Letalo je goreče padlo v morje. — Neki naš podmorski čoln, komandant kapitanski poročnik Jess, je v zapornem prostoru krog Angleške ponovno potopil 35.000 bruto registrskih ton. Med potopljenimi ladjami je bil tudi velik parnik s štirimi dimniki, dva srednjavelika, oborožena parka, od katerih so enega varovali štiri stražne ladje, dalje en potniški parnik s 7500 tonami in en srednjavelik parnik za kurivo. — Šef mornar. admiral. štaba.

Berlin, 13. decembra. Nemške pomorske boje sile so dne 12. decembra pod poveljstvom korvetnega kapitana Heinricke napadle tik pred angleško obalo pred izlivom Fyne sovražnikov trgovski promet. V uspešnem boju z angleškimi predstražami, so potopile dva velika parnika in dve patroljski ladji. Naše boje sile so se vrstile brez izgub in brez poškodb. — Šef mornar. admiral. štaba.

Pomorska bitka?

Haugesund, 13. decembra. (Kor. u.) Včeraj so čuli zahodno od Utira večurno kanonado, ki je bila od 1. do 3. polodne najmočnejša. V Brandesund med Haugesundom in Bergenom je dospel težko poškodovan angleški torpedni lovec. Podrobnosti manjkajo.

Ojačenje angleške armade.

Rotterdam, 12. decembra. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: Vlado odločbo o ojačenju armade pričakujejo z veliko napetostjo. Nicolson ne smatra možnega zvišanja števila službenih obvezancev in uvedbo službene obveznosti za Irsko. »Times« poročajo, da se hoče vlada v korist deželi poslužiti kar največ prijateljskih inozemcev, ki jih je v Angleški več kakor 100.000 in samo v Londonu nad 40.000. Ker se je od teh javilo le 400 prostovoljnih, se navedejo proti njim družne odredbe. Po novi ureditvi bi se moral vsak priključiti k vojaški službi, ako neče izpolniti pravice nadaljevanja svoje polkice.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

12. decembra. Včeraj sta ob zori med Breno in Piavo artiljerijski zopet prišli boj z veliko intenziteto. Tekom dondane nam je povrnil trotnatost v pokrajini prela Berette velik del jarkov, katerih včeraj dan nismo bili mogli zasesti. Vjele smo enega oficirja in 68 vojakov. Na pre-

lase Calcinu sta bila zavržena dva huda napada sovražnika in prizadane so mu bile krvave izgube. Proti polodnevju je sovražnik zopet prišel s svojimi napadi v masah vzhodno Breno. Akcija se je nadaljevala tekom vsega popoldne s beznostjo. V dolini, ki s severnih pobočij prelaza Caprile, Berette in hriba Assolane padajo proti Breno, je sovražnik ponovi opustil svoje delovanje radi težkih izgub, katere je vtrpel. Nekaj vjetnikov je ostalo v naših rokah. V dolini Calcinu se je slomil popoldne proti 3. uri sov in močan napad na naše obrambne naprave. Na hribu Tombi se ob Piavi južno mosta Priule časoma ljuto artiljerijsko delovanje. V pokrajini Monfenero smo vjele neko sovražno patroljo.

JERUZALEM.

Berlin, 12. decembra. (Zas. brz.) Londonke časopisje navdušeno pozdravlja padec Jeruzalema in pravi, da je to konec maloznakljivi nemških sanj.

»Lokalanzeiger« objavlja brzojav iz Rotterdam: Angleški višji rabiner je izdal oklice: Jeruzalem, ki je stoletja bil središče ljubezni in spoštovanja sveta, je pel zdaj v angleške roke. Ta vest nas je razveselila baš ob obelicitni osvojenosti iz poganskih rok pred 2400 leti. Današnja zmaga je tudi mejnik v svetovni zgodovini.

London, 12. decembra. Angleško uradno poročilo iz Palestine: General Allenby je potisnil svoje črte med Jeruzalemom in Jero naprej. Šelk Obaid in Hadid severno Midije so Gurki vzele, ubili 50 Turkov in 10 vjele. Naša letala so pri Birku uspešno oblozila neki transport s bombami.

Svetovna trgovina po vojni.

London, 13. decembra. (Kor. urad.) Reuter. Carson je govoril v sredo v kraljevskem kolonialnem institutu o svetovni trgovini ter je izjavil, da je vprašanje angleške trgovine tako ozko združeno s to vojno, da tega vprašanja ni mogoče ločiti od drugih vprašanj. Izjavil je: Nočemo izgubiti vojne zato, ker bi morda imeli obzire napram Nemčiji glede naše bodoče trgovske politike. Nočemo mirnega pronica Njemstva. Nikdar ne bomo več priznali Nemčiji pravice, da si pod krinko mirne trgovine ustvari vojni rezervno. Po vojni bo zavladalo pomankanje surovin in Nemci dobro vedo, da se njih trgovina ne bo dala obnoviti brez pomoči Anglije in njenih zaveznic. Carson je končal: Ne zahtevam bojkota po vojni, izjavljam pa z naglasom, da moramo Nemčiji absolutno dati razume, da ima, čim delj traja vojna, tem manj upanja kaj dobiti od mnogo prepričle zaloge surovin. Pred vojno so bile surovine Nemčiji dosegljive, po vojni ji ne bodo več dosegljive, če mi ne dovolimo.

Francoska zbornica.

Bern, 12. decembra. Lyonski listi poročajo iz Pariza, da je zbornica sklenila, 20. t. m. razpravo o sledečih interpellacijah: 1. O Montetovi interpellaciji, da so dogovori in sklepi med zavezniškimi vlada, ki so bili pred kratkim objavljeni v ruskih tajnih dokumentih, bili sklenjeni brez vednosti parlamenta, in o vladnih odredbah s ozir na objavo. 2. O interpellaciji poslanec Mistrala, Longueta in Presemama glede vladne politike proti Rusiji. 3. O Layrollovi interpellaciji glede položaja, ki nastane za Francosko s polomom ruske fronte.

Kitajska.

Rotterdam, 13. decembra. (Zas. brz.) »Maily Mail« poročajo iz Tientsina: Zaveznikom sovražno mišljenje je v deželi vidno naraslo. Kabinet je po večini Nemcem prijazen. Lord Lansdownovo pismo je silno učinkovalo. Poročevalce smatra za neobhodno potrebno, da ententa spomni kitajsko vlado, da je napovedala Nemčiji vojno.

Angleški vojni kredit.

London, 12. decembra. V spodnji zbornici je Bonar Law pri utemeljevanju kreditne predloge 550 milijonov funtov, izjavil, da novi kredit pomnožuje vsoto za finančno leto dovoljenega kredita za 2450 milijonov. Povprečna dnevna poraba znaša za 63 dni pred 1. decembrom 6.794.000 funtov, kar presega proračun dnevno za 1.392.000 funtov.

Avstro-ogrski podaniki v Ameriki.

Washington, 12. decembra. (Kor. u.) Reuter. V proklamaciji, ki razglša vojno stanje z Avstro-Ogrsko, odreja predsednik Wilson, da se bodo internirali samo nevarni avstro-ogrski podaniki v Zedinjenih državah in da se večina omejitev za Nemce ne bo vporabljala tudi za avstro-ogrsko podanike.

Z Goriškega.

13. decembra.

Iz Dornberga. Dne 2. decembra 1917 se je spet oglašil v Dornberškem Tabru pri Sv. Trojici zvonček, nam milo iz zvonika polodne zapel in z doječim glasom ubogemu ljudstvu naznail prostost. S solzami v očeh, veselih src. Je to se nahaloče ljudstvo Boga hvalilo. Kakor že naznanjeno, se vabijo delavne moči domov; te naj pošljejo natančne naslove in hišne številke; ker je več enakih imen, se ne ve komu odgovoriti. Svetujemo vam, da se ne prenačitate za domov; pomislite na slabo stanovanje, zimo in mraz, kakor tudi na malenkostno aprovizacijo. Občina šteje 406 hišnih števil. Od teh je 334 nerabnih, te nimajo po večini oken, vrat, gredi in podov. Le 56 hiš je dobrih za stanovanje. 16 hiš (brez hlevov) je popolnoma uničenih. Za 45.000 hl je uničene vinske posode, skoro vse kletarsko in kmetijsko orožje. Naša polja so opustošena, uničena, kakor tudi velika množina vinogradov in sadnega drevja, nad dva milijona trtnih kolov in vsa trtna žica. Prošlo se je pri višjih oblastih, od kot to vdobiti? Prošlo se je že k našim delavnim močem dnevno 150 delavnih moči naših vojakov in 40 vprežnih volov za prvo silo z vsem orodjem in prehrano. Prošlo se je tudi, da bi prejkopre začeli s popravilo hiš. Na vse naše prošnje se višje oblasti ozirajo ter priznavajo naših pregnancev gorje, za kar smemo trdno upati, da ne v dolgem času se spet z družinami povrne v svoje popravljene domove, v naš mili

Dornberg. Dostaviti je, da naj se piše: županstvo Dornberg, pošta Rihenberga. Prvačina in ne pošta Rihenberga.

Velika je želja prizadetega prebivalstva, da bi bila proga z Nabrezine do Krmina odprta tudi civilnim osebam. Železnica služi le vojaškim svrham. Sedaj se vozijo ljudje na Goriško samo preko Krasa do Prvačine, od tam pa treba iti v Gorico peš. Dolga in nerodna je ta pot, grda in razkrita, ako se kdo vseh na kak avto, ni niktor varen, da se ne prevrne, tako visi avto včasih po strani, da misliš, da zdajpazda se prevrne. Sedaj je zima in mraz bo tudi na Goriškem. Ljudje prihajajo domov dan na dan pogledat, kako je. Ali predolga jim je pešpot. Ako bi pa vozila tudi za civilne ljudi železnica z Nabrezine v Gorico, koliko bi bilo to olajšano mešanom, okoličanom, Kanalcem, Bricem itd. Prosimo poslanca, da se tozadevno pobrigajo, da bi se nam kakorhitro mogoče otvorila vožnja po južni železnici do Gorice in Krmina; takoj, vsaj za najnujnejše svrhe.

Baje je dano na razpolago pol milijona kron v to svrhu, da se nakupi razna živina, goved, prašiči, dalje kmetijsko in drugo orodje. Namerava se baje tostvarna nabava v kolikor mogoči meri na zasadenem italijanskem ozemlju. Potreba take nabave je nujna, ker na opustošenem goriškem svetu ni nobene živine in skoro nobenega gospodarskega orožja, puščava grozna zija krog in krog. Skrbeti je potreba za skorajšnji povratek potrebnih delavnih moči in istočasno nabavo živine in raznih kmetijskih potrebščin, da se more začeti vsaj nekaj dela za kmetovanje. Naši begunci kar težko čakajo, kdaj jim bo mogoče prijeti za delo.

Iz Trsta čujemo, da sta dodeljena sosvetu v vodstvu akcije za obnovitev goriške dežele kot konzulenta za slovenski del namestništveni svetnik Rebek, za furlanski del pa poslanec dr. Bugatto, ki je tudi politični uradnik. Oba poznata dobro deželo in bosta mogla na svojih mestih storiti obilo v prid nesrečne dežele.

Iz uprave bolnišnice usmiljenih bratov v Gorici se poroča, da so Italijani, predno so šli iz mesta, vzeli s seboj mašno orodje, paramente za cerkev in kapelo, bolniško perilo, medikamente in opravlo, ostalo je samo prazno, razbito zidovje. Razni prostori so bili onemnoženi, polno podgan se podi po razvalinah. Samo dve ali tri sobe so kolikor toliko porabne. Na mestnem pokopališču so Italijani odprli grobnice in vzeli iz njih kovinaste krste. Trupla so bila vržena ven in v krste so bila položena trupla padlih oficirjev, katere so poslali v Italijo. Zaveščiše bolnišnice usmiljenih bratov za rekonvalescente je stalo na Stari gorji. Ali sedaj je težko najti mesto, kjer je stala ta zgradba. Tako je divjala bojna vihra okoli Stare gore.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 12. decembra. V včerajšnji seji hrvatskega sabora je poslanec dr. Petričić (Starčevićeva stranka) interpelliral bana radi neprestanih konfiskacij, s katerimi preganja cenzura »Hrvatsko Državo«. Ako misli vlada, da bo na ta način mogla izsiliti, da bi list pisal drugače, se moti. Starčevićeva stranka bo rajše list ustavila, nego se vdala pritisku vlade. Isti poslanec je interpelliral radi razmer v Liki. Tam je zapadel visok sneg in vsak dovoz živil in drugih potrebščin v Liko je ustavljen. Edina od pomoči je, da se takoj prične promet na že dograjenem delu liške železnice.

V današnji seji je zbornica odobrila zakon o otroških domovih v zmlisu vladine predloge.

Politične vesti.

— Za Šusteršiča. Pod naslovom »Za dostojnost in pravico« objavlja »Slovenec« z dne 13. t. m. sledeči dopis devetih duhovnikov: Podpisani protestiramo po dogovoru z več člani katoliškega tiskovnega društva (katerega last je »Slovenec«, Op. ur.) proti nekrščanskemu tonu, v katerem so bile zadnje čas spisane nekatere novice v »Slovenec«. Tako pisanje ubija v ljudstvu čut za dostojnost. S prozorno sramotilno tendenco pisani izrazi: kot ubežnik, Jona; pasar, klepar, moister itd. o osebah, ki so osvele v boju za »Slovenca« in S. L. S., vzbujajo tudi med našimi političnimi nasprotniki obojanje. Podpisani obojamov vsako podtikanje nečednih namenov brez jasnih dokazov, pa naj pride od te ali one strani. Zahtevamo, da »Slovenec« popravi krivico, ki jo je naredil poslancu dr. Šusteršiču v onem dopisu z Dunaja, češ, da se je odtgnil parlamentarnemu delu in glasovanju, ko je šlo za nagodbo in konstatiramo, da je bil dr. Šusteršič takrat, ko je šlo za to, v parlamentu, pač pa ni bilo pri glasovanju treh članov Jugoslovanskega kluba. Zahtevamo, da ustavi naš časopisje vsako pisanje za ali protikakistruji, dokler ne določi občni zbor (sc. Kat. tisk. društva) smeri našemu časopisju. Nikakor n moremo odobravati, da bi ena oseb (prelat Kalan) popolnoma samo lastno gospodarila nad listom, ki je pravzaprav naša skupna last. Na

„Jugoslovane“ pa naslavljam javno praznanje, če se strinja z njegovim programom nekrščansko sramotenje nekaterih mož v „Jugoslovane“, zlasti ono v njegovih številki 5. z dne 8. decembra 1917 med dnevnimi novicami. Od „Slovenca“ zahtevamo, da to priobči brez nepotrebnih glos. — Aetatem — etiam politicam — habemus. — Mih. Arko, Rožnik, Kanduč, Sinkovec, P. Avg. Campa, Jos. Logar, Jos. Pristov, P. Hauptman, Martin Poljak. — Glede Susteršičeve navzočnosti pri glasovanju o nagodi opozarja „Slovenec“ na dejstvo, da si je dr. Susteršič 27. novembra vzel kot poslanec 14dnevni dopust, kar je dalo povod, da se je sklepalo, da se bo glasovanju o nagodi odtegnil. Ker se je to konstatiralo v listih, je dr. Susteršič očitno uvaževal posledice, prekinil dopust in se udeležil glasovanja. Glede drugih očitanih pravi „Slovenec“, da sodbo mirne vesti prepušča javnosti.

Dr. Susteršič - Kregarjeva „Resnica“. Pišejo nam: Uskoki S. L. S. nameravajo izdati svoje strankarsko glasilo z imenom „Resnica“. Strastno agitirajo za naročnike zlasti med onimi, ki so v tem ali onem oziru odvisni od državnega odobora. Za ustanovni sklad „Resnice“ imajo sedaj nabranih že 65.000 kron. Neki župan in načelnik cestnega odobora je dal v to svrhu kar 2000 kron s predlogom, da se naj glasilo imenuje: „Kmečki list“, pa je „Resnica“ zmagała. Bomo videli!

Kot častnega člana je črtalo katoliško akademsko tehnično društvo „Danica“ na Dunaju delnega glavarja dr. Susteršiča. V posebnem pismu mu očitajo, da je hotel zasejati razdor v vrste katoliških starešin, da njegovo delovanje ne odgovarja načelom katoliških shodov, da je razbil enotno klerikalno združeno organizacijo ter ustanovil kapitalistično, osebnim interesom služujočo banko, da seje razdor med katoliško ljudstvo, da je stopil v nasprotje s škofom in da je konečno škodoval tako katoliški kakor narodni stvari.

In „Domoljub“? Na to vprašanje, ki ga je stavil zadnji „Mir“, tudi najnovejša številka „Domoljuba“ z dne 13. decembra ne da nobenega odgovora. Objavlja le neko resolucijo duhovščine kamniške dekanije, ki se izreka za spravo med duhovščino, slovenskimi katoliškimi inteligenci ter ljudstvom in za enotno S. L. S. V boju proti dr. Susteršiču namerava torej „Domoljub“ očitno zavzemati nevtralnost stališče.

Jugoslovanska deklaracija in internacijski socialdemokrat Cobal. Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani v številki 282. z dne 10. decembra t. l. ste priobčili notico pod naslovom „Jugoslovanska deklaracija in internacijski socialdemokrat Cobal“. V zmislu § 19. tiskovnega zakona zahtevamo naslednji popravek: Ni res, da sem vstal pri sebi ter govoril proti mašiki deklaraciji besede, ki se mi jih podtika, da nismo zreli za samostojnost, da bi gospodarsko poginili, zadovoljni naj bomo, če si priborimo avtonomijo. Res je, da sem ostal mirno na svojem sedežu ter dejal: Socialdemokratska stranka je na svoji jugoslovanski socialdemokratski konferenci v letu 1909. sklenila deklaracijo v obliki resolucije veliko na širši podlagi in bolj svobodnim besedilom, toraj veliko boljše kakor je mašika deklaracija. Socialdemokrati ne morejo toraj biti za slabše deklaracijo, radi tega ne bodo glasovali za predlog župana. Prosim, da se moja izjava zabeleži v zapisnik. — Zagorje, 12. decembra 1917. — M. Cobal.

Istrski protest proti dr. Stadlerjevi izjavi. Cela vrsta hrvaških in slovenskih duhovnikov, učiteljev in pripadnikov drugih stanov je priobčila proti dr. Stadlerju odprto protestno pismo nastopne vsebine: V teh pomembnih časih je nas Vaša posebna izjava globoko presenetila, s katero ste na nas zapadne Hrvate in Slovence popolnoma pozabili. Mi živimo še tu, polni upanja v bodočnost in vi ste nas izključili iz naših realnih pravic. Mi soglašamo povsem z majniško deklaracijo naših poslancev na Dunaju.

Vesti o ustanovitvi posebnega ogrskega vojnega ministrstva se zopet ponavljajo. „Vossische Ztg.“ poroča, da bo dosedanje skupno ministrstvo razpuščeno in ustanovljeno posebno avstrijsko in posebno ogrsko vojno ministrstvo, ki bo prevzelo tudi dosedanje agende domobranskega, oziroma honvedskega ministrstva. Skupnost armade bo v bodoče reprezentirana po generalnem štabu. Te važne izpremembe da se izvršijo že začetkom prihodnjega leta.

Dunajska „Zeit“ prodana? Z Dunaja poročajo: V političnih krogih se govori, da je neki konzorcij iz Nemčije kupil dunajski dnevnik „Die Zeit“, ki da bo sedaj spremenil svoj pacifistični program.

Izjava slovaške narodne stranke. Nemški listi poročajo iz Budimpešte: Voditelji slovaške narodne stranke objavljajo izjavo, v kateri pravijo, da stranka ne odobrava čeških napadov proti Ogrski in da vztraja tudi vnaprej pri zahtevi po popolni izvedbi ogrskega narodnostnega zakona.

Poslanec Babič - Glajski, ki je bil imenovan za zagrebškega velikega župana, je odložil svoj sabsorski mandat.

Kot veliki župan ima v hrvaškem saboru virilno pravico.

Proti češkim napadom na Ogrsko. Budimpeštanski mestni zastop se je v svoji večeršnji seji izrekel najodločnejše proti ponovnim češkim napadom na nedotakljivost Ogrske. Sklenjeno je, da se pošlji vladni adresu s prošnjo, da se merodajna mesta obvestijo, da ako avstrijski narodi želijo kako izpremembo nagodbe, more biti ta izprememba samo popolna ločitev obeh držav na podlagi personalne unije. Prošnja se vlada, da takoj stori potrebne korake, da se postavi samostojna ogrska armada za obrambo nedotakljivosti ogrskega ozemlja.

„Az Est“ za armado prepovedan. Iz Budimpešte poročajo: Znanemu madžarskemu listu „Az Est“ je bilo radi nekakega članka za mir prepovedano pošiljanje k armadi na bojišče.

Poljska armada. Iz Varšave: Ministrski predsednik Kuhanzewski in polkovnik Januszewski sta postavila za najvažnejše zadeve ustvaritve poljske armade nastopni program: 1. formalni odkaz poljske armade vladarstvenemu svetu. 2. Ustvaritev vojnega ministrstva ali vojnega departementa. 3. Nabori in 4. Odpoklic poljskega pomožnega zbora kot armadnega kadra.

„Bund der Kaisertrouen“ se naziva nova nemška stranka, ki se hoče boriti proti notranji nevarnosti parlamentarizacije in demokratizacije nemške države. Novi „Bund“ hoče v notranji politiki vršiti isto nalogo, ki jo vrši takozvana „domoljubna stranka“ (Vaterlandspartei) proti porazumnemu miru.

Vesti iz primorskih dežel.

Ranjen na nogi se je vrnil s tirolske fronte poročnik Miloš Rybač, in tržaškega državnega poslanca. (To v popravilo vesti, pred časom priobčene, da se je vrnil s tirolske fronte poročnik Alojzij Rybač iz Trsta.)

Iz Divače poročajo, da se je tam dne 7. decembra dogodila velika nesreča. Požar, ki je nastal v skladišču benčina v Čepnerovi hiši, se je razširil in je bila v par trenutkih vsa hiša v plamenu. Hiša in vse, kar je bilo v njej, se zgorelo, tako da je škoda nad 100.000 kron. Človeških žrtev k sreči ni bilo.

Solska poslopja v Krnedu, Stokovcih, Bokordcih, Smoljanjih in še v drugih krajih so prazna in pusta. Otroci se medtem odgajajo po ulicah, da bodo v radost in diko očetom, ko se vrnejo domov. Gostilničarji, izrakci, kinematografski kričaji, vsi so oproščeni vojaške službe, samo ne hrvaški učitelji. V Sv. Petru v Šumi ima ena sama učiteljica nad 400 otrok. (Hrvaški Listi.)

Dva slučaja blaznosti v Trstu. V torko jutraj so pripeljali uslužbenci mestne bolnišnice v opazovalnico vojakov Emila Živca, ker je hotel pred veliki oltarjem v cerkvi sv. Antona novega na vsak način brati mašo za mir. — V isto bolnišnico so pripeljali tudi nekega mornarja, katerega je prijela blaznost v kavarni „New York“, kjer je razbijal in pobil nekaj ogledal in drugih stvari. Ko se je nekoliko pomiril, so mu šle po glavi velikanske milijonske vsote in trdil je, da je star 70-let.

Umri je v Gradcu gosp. Jovan Radivović, bančni ravnatelj iz Kotora, star 45 let.

Umri lakote. Iz Kaštelirja pišejo „Hrvaškemu Listu“: Kot žrtev hudobne uprave v poreškem okraju je padel to pot Anton Brnobič, oče več otrok. Ali se bo on gospod v Poreču še pohvalil, da ni šel nikdar na roko zunanjemu hrvaškemu ljudstvu?

Osveta iz Ijubezni. V Smoljanjih v Istri se je zaljublil 21letni Martin Preden v Boženo Milohanovičevno, toda po treh mesecih se je že naveličal dekleta. Južna kri je zavrela v dekletu in odločilo se je, da se na vsak način maščuje. Neki večer je nenadoma stopila v njegovo hišo, se zakadila v nje in mu z britvijo zadala dva vboda v ledja in v vrat. Panta so pripeljali v nevarnem stanju v bolnišnico, deklica pa je nekam izginila.

Pierina Gabrovec, stanujoča v Korminu, Via Subida št. 22, poizveduje po italijanskem vletniku Angelo D'Angelo, poročniku 8. I. - Reet., oddelek strojnih pušk, kompanija št. 428. Pogreša se od 27. oktobra 1917. Poizvedbe naj se pošljejo na zgoraj navedeni naslov.

Dnevne vesti.

Narodno delo naših mornarjev. Z bojnih ladij v sinji Adrijali nam prinaša pošta dan na dan večje in manjše prispevke za Ciril - Metodovo družbo. Slovensko Matice in za Krekov spomenik. Naši prvi pomorščaki, obdani od pretehtih nevarnosti, s celim svojim srcem sočustvujejo s narodnimi stremiljenji našega ljudstva in radi bi postavili vse svoje sile v službo domovine. Vojaška dolžnost jih veže na dreednoughte, križarke, torpedovke in podmorske čolne in vojaška disciplina jim prepoveduje „politične manifestacije“. Zato so sklenili, da na drug način pokažejo svojo ljubezen in svoje navdušenje za narodno stvar. Pričeli so zbirati od ladij do ladij prispevke za slovenske narodne namene. Ta akcija je že dosedaj obrodila prav lepe sadove. Mornarji jo smatrajo kot „novoletni dar slovenskih mornarjev, nabran s požrtvovalno podporo ostalih jugoslovanskih bratov in Čehov za družbo sv. Cirila in Metoda, za Slovensko Matice in za spomenik prvoborniku jugoslovanske ideje Janezu Evangelistu Kreku.“ Zbirke se vršijo za vsako ladijo posebe in se pošiljajo našemu upravnštvu s naročilom, da naj se

od nabranih vsot vedno izroči 50 odstotkov za Ciril - Metodovo družbo, 40 odstotkov za Slovensko Matice in 10 odstotkov za Krekov spomenik. Naše upravnštvu seveda z radošjo ustreza želji vseh slovenskih pomorščakov, kateri naj si bodo svesti, da ves narod z odobravanjem in hvaležnim priznanjem pozdravlja njihovo rodoljubno delo.

Fokvale orožnikov. Stajersko deželno orožniško poveljstvo je javno pohvalilo orožniške stražmoistre Alojzija Domnika, Josipa Tretjaka in Antona Majcena ter črnovojniškega ognjčarja Maksa Zagerja odd. v Ptuj in priznanje neumornega in previdnega službovanja pri nadzorovanju izvedbe veteransko - policijskih odredb v svrhu pobiranja živinake kuge v okraju.

Podane je junake smrti pri zavajanju Fontane Secce južno Feltr na področju nekake bos. - herceg. polka Fran Perko, star 21 let. Pokojni je sin vpk. višjega finančnega svetnika Frana Perka v Gradcu.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je podpisala 400.000 K. VII. avstrijskega vojnega posojila: gospod Ivan Knez, predsednik „Trgovske in obrtne zbornice“ itd. v Ljubljani, 20.000 K.

Promet s poštnimi paketi. Ker se je nabralo že preveč paketov, ljubljanska glavna pošta (v mestu) danes in jutri ne sprejme nobenega paketa več.

Ponestniki žrebcev. ki hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitost tujih kobil, morajo zglastiti svoje žrebce najpozneje do 1. januarja 1918 pri političnem okrajnem oblastvu, v čigar okolišju se nahaja žrebčev stajališče.

Za nadomestni bataljon gorskega strelskega polka št. 2, ki se v kratkem preseli v Ljubljano, sprejme se 10 ženskih pisarniških moči: zmogne morajo biti nemščine in strojeplisa. Prošnje, katerim je priložilo pravnostno spravevalo in izpričevalo o šolski izobrazbi, je vlagati na poveljstvo gori navedenega nadomestnega bataljona v Admontu.

Razdeljevanje obleke. Beguncem iz Ljubljane in ljubljanske okolice se nameraja, da je sledeče: bledo prišlo in se bode onim, ki imajo nakaznice, a še niso prejeli blaga vsled pomanjkanja. Izdajalo se bode samo proti izkazilu legitimacije ali podporne pole v trgovini R. Miklavca, Stritarjeva ulica 5, po zdolej navedenem redu. Po nedelji, sredo in petek od 2.-6. in sicer od črke A-F v ponedeljek, od H-O v sredo, od P-Z v petek. Številke, da se razdeljevanje blaga v redu vrši, se dele za ponedeljek v soboto, za sredo v torek in za petek v četrtek od 8. jutraj. Prišlo je: ženske obleke, ženske srajce, ženske hlače, ženska spodnja krila, rute za na glavo, žepni robci in nogavice za otroke in kompletne oprave za dojenčke.

Umri je po daljši bolezni v Ljubljani v 22. letu svoje starosti gđ. Slavica Pintar, hčerka p. v. vodje gostilničarske zadruge gosp. Ante Pintarja. N. v. m. p.

Prevoz vojaških milicij z železnice. Do nadaljine odredbe prepovedan.

Darovalcem za različne dobrodelne namene in društva v vednost in vpošteva, nje naznanjamo, da smo primorani čim najbolj hraniti s prostorom v listu: zato bomo odsej izkazovali razna nam došla denarna darila povsem kratko le z navedbo namena, darovalca, kraja in zneska, vse druge pristavke pa bomo izpuščili. Istotako bomo vpoštevali le denarna darila, ki se nam pošljejo posebej po nakaznici in ne mešano s naročilno listino; prispevki daril, ki se bodo pošiljali s naročilno po čeku ali po nakaznici, šteli se bodo kot naročnina in ne darilo. Mešane darila z naročilno nam provzročajo le sitne poplave v knjižah. Izkaže daril od strani raznih zavodov pa bomo problematizirali le po možnosti, ako bo prostora v listu. Prosim, da nam darovalci, da vpoštevanje naše želje, ki nam jih nareka prostor, s katerim moremo računati.

Umri je v Višnji gori gospa Jožica Gilly, c. kr. poštarica v pokojni in šeststina v 74. letu starosti. Pogreb se vrši v nedeljo ob 8. jutraj na tamkajšnji pokopališče. N. v. m. p.

Solske vesti iz Stajerske. Za nadučitelja v Kostlinici je imenovan Oton Kovčič, doslej učitelj v Smartnem pri Vurberku; za nadučitelja v St. Rupertu v Slov. gorah tamonjšni učitelj in začasni vodja Feliks Škerjanec; za nadučitelja v St. Pavlu pri Preboldu tamonjšni provizorični učitelj Avgust Silih, v Dolu pri Hrastniku Martin Cander, pri Sv. Stefanu pri Smarju Anton Pank, pri Sv. Antonu v Slovenskih gorah Franc Čuček, pri Sv. Benediku v Slov. gorah Franc Kramer.

Iz Cella nam pišejo: Danes, dne 10. decembra smo na svoje „veliko veselje“ na maistratu našli plakate, da je zaradi „transportnih težko“ ustavljen „dovoz žita“ in da za enkrat ne dobimo moke. Počasi bomo res morali začeti uporabljati recept, ki ga je nedavno objavil Vaš list. Sicer je pa še en izhod: urad za ljudsko prehrano naj pusti enostavno — rekvirirati naše železce! Gospod minister Höfer, hie Rhodus, hie salta!

Na Smolniku pri Rnahu se je vršil pred kratkim občni zbor podravske podružnice Slov. planinskega društva v prostorihi vrtne narodnjake. Župana V. Glaserja. Namesto umrlih odbornikov Vek. Bahovca in D. Svetelina sta bila izvoljena v odbor Franc Pišek, tajnik mariborske posojilnice, in Janko Ilc, ruški kanlan.

Umri je v Laškem trgu ravnatelj tamkajšnje zdravilišča Teodor Gunkel v 71. letu svoje starosti.

Umri je v Gradcu v bolnišnici usmiljenih bratov notar c. Emil Orazem.

Pomanjkanje sukanca. V Gradcu prodajajo sukanec po 30 kron zavitek. Prepričani da izvažajo v velikih množinah na Ogrsko, kjer se plačilo že višje cene. V Gradcu so se vršile te dni obilne preiskave pri strankah, ki so potom iniseratov ponujale stivila ali druge potrebščine na prodaj ali v sameno. V vseh slučajih, kjer se ni moglo neovrno opravičeno dokazati, odkod je blago, so se vsi predmeti kratkoma naplenili. Taho je bilo neki se, ni, ki je posvajale moko sa mleko v sameno, vsa večja množina moka.

Umri je David Podlipnik, gojenec koroliške kmetoskopskega dednega sosa, nisoa in dijak IV. gimnazijskega razreda.

Zaključek v soboto, 15. decembra! Izkoristite čas!

Podpišite

7. vojno posojilo!

Pokojni je sin Alojzija Podlipnika, kmeta v Sovčah pri Podklostru.

Z voza je padel in se je ubil v Bolja. ku vojak Andrej Švara. Vojaki so nalagali na voz slamo. Švara je stal na vrhu. Ne nadomna so potegnili konji vol in Švara je padel s voza in se ubil.

Mrtvega so našli v Kobrei na Koroskem 77letnega Jos. Platzerja. Na glavi je imel težko rano. Poleg trupla je ležala krvava sekira. Platzer je imel precej denarja. Ubijalca iščejo.

Kino Ideal. Spored za danes petek 14. decembra: Joe Deebs v filmu „Prazna steklenica za vodo“. Detektivski igrakaz v 4 dejanjih, sestavljen Joe May. „L. Kiferica prvi doživljaj“ je učinkovita veseloliga v enem dejanju. Najnovejša vojna poročila dopolnjujejo spored, kateri se predvaja do ponedeljka. Primeren tudi mladini. — Kino Ideal.

Izkušnja se je včeraj denarnica z večjo vsoto denarja v Kino - Centralu. Pošten najditelj naj prinese proti dobri nagradi na Elizabetno cesto št. 7 II. nadstropje, gosp. dr. Dolencu.

Zrebanje razredne loterije (I. razred. 1. dan). 60.000 kron dobi št. 41.216; 20.000 kron dobi št. 6109; 10.000 kron dobi št. 120.832; 5000 kron dobi št. 64.450.

Aprovizacija.

Mezo na rumene izkaznice B. Stranke z rumenimi izkaznicami B prejme goveje meso v soboto dne 15. decembra popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: od 1. do pol 2. št. 1 do 200, od pol 2. do 2. št. 201 do 400, od 2. do pol 3. št. 401 do 600, od pol 3. do 3. št. 601 do 800, od 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. št. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. št. 1401 do 1600, od 5. do pol šestih št. 1601 do konca. — Ena oseba dobi 1/4 kg. 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 osebe 1 kg, 7 in 8 osebe 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 2 kroni.

Nakazilo sladkorja trgovcem. Trgovci v I. II. III. IV. in V. okraju se vabijo, da se zglaste zanesljivo jutri v soboto 15. decembra v sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lillegu radi nakazila sladkorja. Trgovci ostalih okrajev dobe sladkor v torek dne 18. decembra.

Na sladkorne izkaznice št. 42 se dobi sladkor zopet v trgovini g. Meinla, Seburgova ulica 7.

Kdo dobiva danes mleko? Pišejo nam: Prav žalostno je opazovati sleherno jutro, kako prosijo matere po ulicah za svoje bolehehe male otročke mlekarice za malo mleka in se morajo vedno z intinjem vračati s prazno posodo domov. Dobivajo pa odrasli ljudje po 3 ali več litrov na dom ter še v svoje trgovine, kakor se je ravno danes zjutraj izrazila mala mlekarica, katero je naprosila neka mati, naj ji da vsaj 1/4 litra mleka za svoje bolno dete. Odgovorila ji je: Mleko nesem v trgovino, gorkorilja ji je: Mleko ali ni dovolj, da dobiva dotični že 3 litre na dom in odvzame uboge kapljice mleka malim, bolnim otročkom? Ali je ni pomoči?

Oddaja otrobov in vračanje vreč. V zadnjem času prihajajo pritožbe, da stranke ne dobe nakazanih otrobov. Krivda pa ne leži na deželnem mestu za krmlja, ampak na tem, da ni mogoče blaga naprej poslati, deloma zaradi tega, ker ni dobili vagona, deloma pa zaradi, ker manjka vreč. Deželno mesto za krmlja opozarja vse stranke, ki so dobile otrobi, da pošljejo vreče nemudoma nazaj, ker jim sicer mlin ne pošlje nobenih otrobov. V tem pogledu je treba danes največje točnosti. Kakor hitro dobijo prejemnik otrobe, je njegova dolžnost, da vreče takoj ne izprazni in jih nemudoma vrne.

Fassunestelle državni železnice. Iz železničarskih krogov nam je prišla pritožba, da se gotovi ljudje v imenovani organizaciji mnogo bolj brižajo za dohavo in prodajo piva, kakor da bi poskrbeli železničarjem za živež. Znano je, da je prenovljeno železničarjem v službi piti in to bi moralo vodstvo te organizacije kar nalistrožje umnoštovati. Vodstvo o tem postopanju nekega delavca morda niti ne poudeno ni, sicer bi tega ne smelo trpeti. Med železničarji pa dela hudo kri, da morajo drago plačevati krompir, ki se je polkaril zaradi zamiknosti istih delavcev, ki imajo dosti časa za protipostavno točenje piva.

Pomanjkanje moke in kruha na Stajerskem. Stajerska namestnija razglašja, da je v zadnjem času dovoz pšenice in koruze iz Ogrske na Stajersko popolnoma izostal in da je vsled tega za bližnjo bodočnost računati s težkocami glede preskrbe prebivalstva z moko in kruhom.

Prodaja premoga na rjave izkaznice (za peč)

se bode vršila po spodaj določenem redu. Trgovci se opozarjajo, da strogo pazijo na rimeke številke in številke v krogu, ker smejo oddajati premog le na njim določene številke. Na vsak odresek št. 1 rjave izkaznice se dobi 50 kg premoga za 3 K 25 v. Stranke se opozarjajo, da se strogo držijo objavljenega reda, ker se po končani prodaji ne bode več dobil premog na prvi odresek rjave izkaznice. Na prvi odresek rumenih izkaznic se premog ne sme več oddajati.

Na izkaznice za I. okraj se dobi premog: a) pri g. Pošlepu, Komenška cesta 21. na št. 1 dne 15.; na št. 2 dne 17.; na št. 3 dne 18.; na št. 4 dne 19. decembra; b) pri g. Trdinu, Slomškova ulica 21. na št. 5 dne 14.; na št. 6 dne 15. decembra.

Na izkaznice za II. okraj se dobi premog: a) pri g. Pleškotu, Hrenova ulica 12. na št. 1 dne 15.; na št. 2 dne 17. decembra. b) pri g. Komariju, Kra-

kovska ulica 13. na št. 3 dne 15.; na št. 4 dne 17.; na št. 5 dne 18.; na št. 6 dne 19.; na št. 7 dne 20. decembra. — c) pri gosp. Richterju, Trnovska ulica, na št. 8 dne 15.; na št. 9 dne 17. decembra.

Na izkaznice za III. okraj se dobi premog: a) pri g. Richterju, Trnovska ulica, na št. 1 dne 15.; na št. 2 dne 19.; na št. 3 dne 20. decembra. — b) pri g. Hrovatiju, Mala Dolnarska ulica 4. na št. 4 dne 15.; na št. 5 dne 17.; na št. 6 dne 18.; na št. 7 dne 19.; na št. 8 dne 20. decembra.

Na izkaznice za IV. okraj: Na št. 1 in 2 dne 17.; na št. 3, 4, 5, 6, 7 dne 18.; na št. 8, 9, 10, 11, 12, 13 dne 19.; na št. 14, 15, 16, 17, 18, 19 dne 20.; na št. 20, 21 dne 21.; na št. 22, 23 in 24 dne 22. decembra. — Ta premog se plača na mestnem magistratu, srednja hiša, pritličje, dne 15. decembra od 8.-12. ure dopoldne, od 3.-6. ure popoldne in se oddaja na ta potrdila gori navedene dni v mestnem skladišču pri Narodnem domu.

Na izkaznice za V. okraj: a) pri g. Uherju, Slomškova ulica 12. na št. 1 dne 15.; na št. 2 dne 17.; na št. 3 dne 18.; na št. 4 dne 19. decembra; b) pri g. Schifferju, Dovozna cesta 4. na št. 5 dne 15.; na št. 6, 8 dne 17.; na št. 9 dne 18.; na št. 13 dne 19.; na št. 14, 15 dne 20. decembra.

Na izkaznice za VI. okraj: a) pri g. Trdinu, Slomškova ulica 21. na št. 1 dne 17. decembra; b) pri g. Struplju, Radeckega cesta 14. na št. 2 dne 15.; na št. 3 dne 17.; na št. 4 dne 18.; na št. 8 dne 19.; na št. 9 dne 20. decembra.

Na izkaznice za VIII. okraj: a) dobi premog: pri g. Tavčarju, Dunajska cesta, Bežigrad: na št. 1 dne 15.; na št. 2 dne 17.; na št. 3 dne 18.; na št. 4 dne 19.; na št. 5 dne 20. decembra.

Na izkaznice za VII. okraj: a) pri g. Zdravju, Abačjeva cesta 10. na št. 1 dne 15.; na št. 2 dne 17.; na št. 3 dne 18.; b) pri g. Hribarju, Bohoričeva ulica 33. na št. 3 dne 15.; na št. 6, 7 dne 17. decembra; c) pri g. Karbi, Selo na št. 8 dne 15.; na št. 9 dne 17.; na št. 10, 11 dne 18. decembra; d) pri g. Kugi, Zelena jama 141. na št. 13, 15 dne 15. decembra.

Na izkaznice za IX. okraj se dobi premog: pri g. Pleškotu, Hrenova ulica 12. na št. 1 dne 18.; na št. 2 dne 19. decembra.

Za X. okraj se bode objavil dnevni red prodaje pravočasno.

Razne stvari.

Črne kože v Križevcu. Iz Križevca na Hrvaškem poročajo, da je tam zadnje dni več oseb obolelo na črni kozah. Smrtnih slučajih ni bilo.

Kam gredo rekvirirani cerkveni zvonoji? Nemški listi javljajo, da je velik del v Avstriji rekviriranih zvonov prevzel budimpeštanska židovska trvdka Manfred Weiss ter jih porabila za izdelovanje vitrola, ki ga je potem za horendne cene prodajala madžarskim vinorejcem.

Zaplemba. Izvrstna hrvaška amo, tra „Hrvatska Njiva“, ki prinaša zelo aktualne članke o današnjem življenju, je hotela objaviti večji članek uglednega pisatelja o bedi, ki vlada v neklih jugoslovanskih pokrajinah, a cenzura ga je — zaplenila!

Ogromen promet s poštnimi zavoji v Zagrebu. Promet s poštnimi zavoji je ogromno narasel. Vsak dan se odda na pošti v Zagrebu do 4000 zavojev, te dni pa se je pripetilo, da je neki dan pošta v Zagrebu sprejela 10.000 poštnih zavojev in jih odpravila. Kaj šele bo sedaj pred prazniki.

Darila.

Upravnštvu naših listov so poslali: Za „dr. Krekov spomenik“: Milan Česnik iz bojišča 14 K. (zbrlka 7 tovarišev). Jos. Mravljak, nadporočnik iz bojišča 5 K.; županstvo občine Materja v Istri, vsled sklepa občinskega odbora v seji 3. t. m. 100 K.; Jos. Hvalič iz Novega mesta 15 kron, zbrala vesela družba v gostilni gosp. Murna v Novem mestu, zbrlka iz Litije 50 kron; dr. P. iz Litije 50 K. v počaščenje umrle sestre; Rafaela, Fr. Ogrizek na N. V. torpedovki št. 10. iz Litije 25 K. darovali: L. Tepina 10 K., P. Lesjak 10 K. in F. Ogrizek 5 K. 5. a. I. drž. gimnazije, tu 62 K. in Jos. Rebek strojni podčastnik na N. V. ladiji „Arpad“ iz Pulja 5 K 10 v. kot novoletni dar slov. mornarjev s požrtvovalnim podpiranjem bratov Jugoslovancev in Čehov. Skupaj 326 K 10 v.

Za „Slovensko Matice“: Andrej Oset, Tolsti vrh p. Guštanj na Koroskem 12 K udnine (I. s. Karl Dobrovnik, Frano Senčar in Andrej Oset). Jos. Mravljak, nadporočnik iz Hrubieszowega na Polskem 20 K., nik iz Hrubieszowega na Polskem 20 K., Jos. Rebek

Drož (Pressgerma) ni!

Ker je pomanjkanje materiala za drože, in ker so sploh tovarne na Dunaju ustavile svoj obrat do 15. I. 1918 zato mi ni mogoče za vas drože oddati, pač pa imate vinskih drože v hlebočkah za svoje otčimale in lahko pošljete vsaki mu 50 — 100 kosov.

S spoštovanjem

Rakso Zaleker

tovar. drož in izdelovanje vinskih drož.

Kupim vsako množino

novih in starih 4203

svilenih odrezkov

po K 20— za kg.

A. LANDSKRONER,

Ljubljana Sv. Jakoba naročje 39.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, stari oče, brat in tast, gospod

Franc Božič

trgovca in posestnika

v torek 11. decembra ob pol 1. uri popoldne, po daljšem bolehanju, previden s sv. zakramenti, v starosti 59. let, mirno zaspal v Gospodu. Pogreb dragega rajnega bude v četrtek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti št. 91 na novomeško pokopališče. 4245

Sv. maše za blago dušo pokojnega se bodo služile v več cerkvah.

Blaga umrlega priporočamo v blag spomin in molitev.

RUDOLFOVO, dne 11. decembra 1917.

Žalnočči zastali.

Vsem prijateljem, znanec in sorodnikom naznanjam v svojem in imenu vseh svojcev pretežno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka oziroma sestra

SLAVIKA

dne 10. t. m. po daljšem britkem trpljenju v 22. letu starosti preminula.

Grenki so osode vdarci.

Tako mlada že si nam šla naprej.

V LJUBLJANI, dne 14. decembra 1917.

4232

Ante Pintar.

Najbridkejša žalosti potrpi javljamo, da je naša preljuba, predobra mamica, stara mamica in teta, gospa

Gilly Jožefa voj. Rode

c. kr. poštarica v pokoju in posestnica

v 74. letu starosti vdano v Gospodu zaspala.

Na izrečno ponovno željo blage pokojnice se truplo ne prepelje v rodniško rakev v Kamnik, ampak se v Višnji gori v nedeljo, dne 16. grudnia, ob osmi uri dopoldne blagoslovi in v lastnem grobu položi k večnemu pokojn.

VIŠNJA GORA, dne 13. grudnia 1917.

4243

Žalnočči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja povodom junaške smrti našega vročljubljene in nepozabnega sina oziroma brata

JURIJA OTUJAC

medicina in a. iz kr. nadporočnika v rez.

izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

ŠKOFJA LOKA, 13. decembra 1917.

4241

Žalnočči redni Otujac.

KONJ

4 leta star in 17' visok, črnorjav, priden, dober v teku se preda. Kje pove upravn. ništvo »Slovenskega Naroda«. 4231

Učenka

za trgovine s papirjem in knjigarno

Več se izve v »Narodni knjigarni« v Prešernovi ulici.

Kostanjev in brastov les

vsake množine, od 10 cm debele naprej, kupi po najvišji ceni

Josip Cizel, na Polzeli, Stajersko. 4234

Čevljarske pomočnike sprejme v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram primerna. — Ponudbe naj se pošljejo na zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 23, kjer naj se čevljarji, ki žele vstopiti v službo v svrhu dogovora osebno zgledajo ob 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 4231

Srečna bodočnost!

Tehnični delovodja neke velike tvrdke, vojaštine prost, inteligenten, srednje starosti, se želi seznaniti z gospodično ali mlado vdovo, ki bi imela nekoliko premoženja in veselje do samostojnega podjetja. 4145

Natančne in resne ponudbe s sliko in naslovom na uprav »Slov. Nar.« pod »Sreča 4145«. Tajnost zadržana, slika se vrne.

Jabolka

suhe gobe, suho sadje vseh vrst, sode od vina, sadjevo in žganja, steklenice in zamaške

kupi vsako množino in prosi ponudbe 4167

A. Oset, p. Guštanj Koroško.

»Umetniške propagande«
»Ljubljani — Ljubljana št. 5.«
»Kljub pravih oblik in tipov.«
»Umetniške razglednice.«

Štev. 3 061 4235

Za sprovisanje občine Podgrad v Istri se išče

zanesljiv in energičen

tehnični vodja

zmožen kolikor koli kaligovodstva, vodstvenih jarkov. Plača po dogovoru. Nastop službe 1. januarja 1918.

Invalidi imajo prednost.

Županstvo občine Podgrad,

dne 10. decembra 1917.

Podpravitelj občine in predsednik obč. uprav. odbora:

Zevnik, I. r.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi

oljnatih portrete na platno

izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod

v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Prošnja.

Začetkom t. l. prišel je neki invalid k Mariji Prosen, prodajalki v Ljubljani, Vel. Kolbarska ulica št. 1, ter ji je sporočil, da je bil skupaj z njenim možem Leonhardom Prosenom v Karpatih ognju proti Rusom. Ker sta bila lažna, podala sta se iz strelskega jarka k nekemu drevesu ter sta tam zavživala kserovo, katero je dal dotični invalid, in komis, katerega je dal njen mož, Leonhard Prosen. Prišel je granata, ki je Leonharda Prosen ranih v prsi in trebuh, njegova kamera tega invalida pa vno. Umrleži Leonhard Prosen je prosi svojega kamerada, naj sporoči njegovi ženi, da je Leonhard Prosen umrl. Dotični invalid je bil priča, ko je Leonhard Prosen izdihnil svojo dušo, ker so njega samega že pozneje odnesli z mesta. Ta invalid pravil je Mariji Prosen, da je iz Smarske kate doma, imena pa ji ni povedal.

Karjati Prosen prosi najno tega invalida, naj čimprej nastavi svoj molav njej sami, ali pa odročiti planar dr. Ivan Podica v Ljubljani Sv. Petra. 4246

Stalna stranka, brez obroč hite za in-koj ali pomoje manjše

moderno stanovanje

Kdor ga prekrbi, dobi nagrado 5 kg čiste svilne tkanine ali K 150.— Ponudbe naj se pošljejo na uprav. ništvo »Slovenskega Naroda«. 4230

Kupim

lahak voz, sani, male

sani, jezde sanj in 2

opremi. Ponudbe na uprav-

ništvo »Slovenskega Naroda«. 4233

I. kranjska tovarna mineralnih

vod in brezalkoholnih pijač v

Ljubljani r. z. z o. z.

naznanja svojim odjemalcem ljubljans-

ke okolice, da zopet oddaja blago

kot navadno v torek, sredo in

četrtek. 4238

Dobro vpeljana tuženska zavarovalna družba za življenje, ki se bavi s zavarovanjem na življenje in otrok br z zdravniške preiskave, išče večjega, zgovornega gospoda kot

za Kranjsko s sedešom v Ljubljani. Le inteligentni gospodje, zmožni za tak poklic, naj vpošljejo obsežne ponudbe z navadno referenc in starostjo pod »Pensionsfähige Stellung F 75« na anonično pisarno Jos. A. Kienreich, Gradec, Sackstrasse 4—6. 2377

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled svoje vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene!

Glavna dobitka znašata čez

2996

1.000.000 kron.

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 1, Ljubljana.

SOLALI

trgovina z cigaretnim papirjem družba z omejeno zavezo Šteybusch, Galicija

najboljši cigaretni papirji

Vred pravočasne oskrbe surovin zamoremo

točno, ceni in redno dobavljati.

Vojno posojilno zavarovanje

omogočuje vsakomur, da podpiše vojno posojilo z majhnimi denarnimi žrtvami, da vrhutega skrbi za svojo bodočnost v starosti in da skrbi za svoje v slučaju, da ga je doletela prezgodnja smrt.

Za odplačilo vojnega posojila se lahko voli doba 10 — 20 let. — Zavarovano vojno posojilo izplača se v slučaju doživljenjske dobe oziroma v slučaju prejete smrti.

Na primer: Oseba, ki je potom zavarovanja podpisala K 2000 vojnega posojila, katerega si hoče pri četrtletnem vplačevanju po K 2480 prilastiti v 15. letih umre, ko je plačala komaj dva četrtletna obroka v skupnem znesku K 4960. Kljub temu izplača se zaostali ali v polni določen osebi takoj polno zavarovano vojno posojilo K 2000.—

Do K 5000.— ni potreba zdravniške preiskave in znaša zavarovalnina od K 1000.—.

za dobo 10 let.	letno	polletno	četrtletno	mesečno
12	77—	39-20	20—	6-80
15	63—	32-10	16-30	5-53
18	48—	24-40	12-40	4-25
20	44-50	22-70	11-50	3-90
16	39-50	20-10	10-25	3-50
18	35—	17-85	9-10	3-10

Vojna nevarnost je brez plačila doklade v polnem obsegu v zavarovanju všteta. — Odkup ali obremenitev police s posojilom vsakdas mogoče. — Kdor na primer zavarovanje sicer nje za K 1000 na 12 let, za koje je plačal jedno letno premijo K 63— po jednom letu opusti ali s posojilom obremeniti dobi po sedanjem stanju v gotovini izplačan K 59-46. — Pri tem pa je bil skozi eno leto za slučaj smrti zavarovan.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe

»Avstrijski Feniks«

Ljubljana, Sodna ulica. 4280

Zavarovanje na vojno posojilo.

Do K 5000.— brez zdravniške preiskave! Brez poviška za vojake na bojnem polju!

Za nabavo K 1000.— VII. vojnega posojila

	letno	polletno	četrtletno	mesečno
v 12 letih	63—	32-10	16-30	5-55
15 "	48—	24-40	12-40	4-25
20 "	35—	17-35	9-10	3-10

Za primer smrti se izplača dedičem takoj polno vojno posojilo. Nezapadnost hranilnih vlog. Police se more o odkupiti ali obremeniti od prvega hipa naprej.

Kdor sklene n. pr. zavarovanje za K 1000.— na 12 let, pa ustavi plačevanje premij po preteku prvega leta, se mu izplača — neglede na morebitne male razlike — K 59-46, če tudi je bil zavarovan celo leto. Zavarovanje ga je stalo torej le K 3-54.

Pojasnila dajejo in predloge sprejemajo

deželna poslovalnica c. kr. avstr. voj. zaklada za vdove in sirote, zavarov. odd., Ljubljana, Frančevo nabrežje 1,

okrajne poslovalnice in njih pooblaščencl.

Najnižje premije! Polni obrestni prebiki v prid zavarovancem!

Zahtevajte pojasnila o naših otroških zavarovanjih!